

A Pécsi Ítéltábla Péccsett, a 2015. évi június hó 17. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

ítéletet:

A másodfokú bíróság a szemérem elleni erőszak büntette és más bűncselekmények miatt **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 12.B.331/2014/36. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy a fegyházbüntetés tartamát 10 (tíz) évre enyhíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába beszámítja a 2015. évi február hó 24. napjától a 2015. évi június hó 17. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt.

I n d o k o l á s

A Pécsi Törvényszék 12.B.331/2014/36. számú, a 2014. évi február hó 24. napján kelt ítéletében vádlottat 2 rendbeli erőszakkal, védekezésre képtelen, nevelése alatt álló személy sérelmére elkövetett erőszakos közöszlés büntette, erőszakkal, nevelése alatt álló személy sérelmére elkövetett erőszakos közöszlés büntettének kísérlete, folytatólagosan, erőszakkal, védekezésre képtelen, nevelése alatt álló személy sérelmére elkövetett szemérem elleni erőszak büntette és védekezésre képtelen, nevelése alatt álló személy sérelmére elkövetett szemérem elleni erőszak büntette miatt - halmazati büntetésül - 12 év fegyházra, mellékbüntetésül 10 év közügyektől eltiltásra ítélte az 1978. évi IV. törvény alapján.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és védője a büntetőjogi felelősség megállapítása miatt, felmentés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

A fellebbezési érvei írásbeli kifejtésekor, illetve a perbeszédében a védő a jogorvoslati kérelmét kiegészítette, és elsődlegesen a vádlott felmentését,

másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, míg harmadlagos kérelemként a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

A másodfokú bíróság a vádlott és védője által felmentés végett bejelentett fellebbezést, valamint a védőnek a hatályon kívül helyezést célzó indítványát nem találta megalapozottnak, míg az enyhítést célzó jogorvoslati kérelmet igen.

A vádlott és védője által bejelentett jogorvoslati kérelmek alapján a fellebbviteli bíróság a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást teljes terjedelmében felülbírált. Ennek eredményeként megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok betartása mellett folytatta le a bizonyítási eljárást, a fellelhető bizonyítékokat beszerezte és értékelte, valamint indokolási kötelezettségének is eleget tett.

A bizonyítási eljárás eredményeként megállapított tényállás mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól: az teljes körűen felderített, hiánytalan, iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést nem tartalmaz.

Tekintettel arra, hogy a védő fellebbezésének írásbeli indokolásában és a nyilvános ülésen is több eljárásjogi kifogást is felvetett, ezért mindenekelőtt ezekre utal a másodfokú bíróság.

Nem vétett eljárási szabálysértést a nyomozó hatóság, amikor a 14. életévét meghaladott **sértett** a törvényes képviselőjének távollétében hallgatta ki. A büntetőeljárásról szóló törvény csak a 14. életévét meg nem haladott személyek tanúkénti kihallgatására ír elő speciális szabályokat.

A Be.86.§ (2) bekezdése rögzíti ugyan, hogy aki szellemi vagy egyéb állapota miatt korlátozottan képes megítélni a tanúvallomás megtagadásának jelentőségét, tanúként csak akkor hallgatható ki, ha vallomást kíván tenni, és a törvényes képviselője vagy a tanúként kihallgatandó által megjelölt hozzátartozó hozzájárul.

A **sértett** a feljelentés megtételekor a 16. életévét betöltötte. Az e körben rendelkezésre álló egyező adatok alapján az is megállapítható volt, hogy iskolai tanulmányait kitűnő eredménnyel végezte. Ebből következően pedig tényként rögzíthető, hogy a nyomozó hatóság által a vele közölt figyelmeztetéseket nyilvánvalóan megértette, és vallomását annak ismeretében tette meg.

Kétségtelen tény, hogy a feljelentésének megtételekor a törvényes képviselője nem volt jelen, azonban a nyomozó hatóság épületében tartózkodott, hiszen az ő kihallgatása a sértett kihallgatásával párhuzamosan zajlott.

Ekként - a védői érveléssel szemben - a sértett vonatkozásában nem merült fel olyan körülmény, amely miatt a vallomása a Be.78.§ (4) bekezdése alapján bizonyítékként ne lett volna értékelhető.

A védelem álláspontja szerint lényeges eljárási szabálysértést követett el az eljáró bíróság akkor is, amikor a vádlott vonatkozásában készült igazságügyi elmeorvos szakértői véleményt aggálytalannak fogadta el. Ezen védői kifogással kapcsolatban arra utal a másodfokú bíróság, hogy az igazságügyi orvosszakértők a vonatkozó előírásoknak megfelelően vizsgálták meg a vádlottat, és ezen vizsgálatot követően állapították meg, hogy nem szenved, és a terhére rótt bűncselekmények elkövetésekor sem szenvedett az elmeműködés olyan kóros állapotában, mely képtelenné tenné, vagy korlátozná cselekménye következményeinek felismerésében, illetve abban, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjék.

Annak ténye, hogy a vádlott életében a korábbiakban előfordultak ún. leskelődések - amint arra az aggálytalan szakértői vélemény is utalt - az elmeműködésének korlátozottságát annak ellenére sem jelenti, hogy a vádlott magát betegnek minősítette.

A poligráfos hazugságvizsgálattal kapcsolatban előadott védői érvekkel összefüggésben azt szükséges rögzíteni, hogy ezen szaktanácsadói vélemény pusztán csak orientálja az eljárás kezdeti szakaszában a nyomozó hatóságot a tekintetben, hogy a gyanúsítottan kívül más személy felelőssége is felmerülhet-e egy adott ügyben.

Amint arra az elsőfokú bíróság is helytállóan utalt, a poligráfos vizsgálat eredménye önmagában nyilvánvalóan nem szolgálhat a vádlott büntetőjogi felelőssége megállapításának alapjául. Az azonban nem hagyható figyelmen kívül és egyben a vádlott terhére értékelendő, hogy a vizsgálat során kettő kritikus kérdésre megtevesztő választ adott, továbbá viselkedésével megkísérelte megnehezíteni, ellehetetleníteni azt.

Tekintettel tehát arra, hogy a védőnek az eljárásjogi kifogásai nem voltak megalapozottak, ezért ez okból az elsőfokú bíróság ítéletének hatályaon kívül helyezése sem kerülhetett sor.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást az eljárási törvény rendelkezéseinek megtartásával, a szükséges részletességgel folytatta le. Feltárta és megvizsgálta azokat a bizonyítékokat, amelyek a múltbeli eseményeknek a lehetőségek szerinti rekonstruálásához szükségesek voltak. A bizonyítékokat a logika szabályainak megfelelően értékelve adott számot ténymegállapításairól, köztük a vádlotti védekezés elvetésének okairól.

Az ügy sajátossága volt a hasonló típusú, családi körben elkövetett nemi erkölcs

elleni cselekményekre általában jellemző körülmény, nevezetesen a bizonyítékok szűk köre. A másodfokú bíróság azonban egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy ezek a szűk körű bizonyítékok is kétséget kizáró bizonyossággal tették lehetővé a vád tárgyává tett tények megállapítását.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal a tekintetben is, hogy az ügy sértettjének a tanúként tett vallomása, mint közvetlen bizonyíték, döntő jelentőséggel bírt a tények megállapítása során. A sértett vallomásai a másodfokú bíróság álláspontja szerint is élet- és élményszerűek, túlzásoktól, irreális, a vádlottal szembeni elfogultságra utaló körülményektől mentesek voltak.

A sértett a sérelmére elkövetett cselekmények megtörténtét a nyomozó hatóság, a bíróság és a szakértő előtt is a lényegét tekintve azonos módon és határozottan adta elő. A nyilatkozataiban mutatkozó kisebb eltérések részben az időmúlás tényével, részben a cselekmények elkövetéskori alacsonyabb életkorával voltak magyarázhatóak.

A másodfokú bíróság semmilyen olyan okot nem észlelt, amely akárcsak valószínűsíthette volna, hogy a sértettnek bármilyen okból érdekében állt volna, hogy a vádlottat ilyen kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekmény elkövetésével hamisan vádolja.

Kétségtelen tény, hogy csak a 2013. évi november hó 13. napján került sor a vádlott ellen a feljelentés megtételére. Ennek indoka azonban a rendelkezésre álló adatokból megállapítható azon körülmény volt, hogy a sértett látva, hogy testvérei jó kapcsolatban állnak nevelőapjával, az e körben általa előre látott negatív változások bekövetkeztétől tartva, a vele történt eseményeket édesanyja elől elhallgatta.

Különös jelentősége volt azonban annak a körülménynek, hogy a sértett három kívülálló személynek - **tanú1**nek, **tanú2**nek és **tanú3**nak - beszélt az eseményekről. E három tanú vallomása - akikkel a sértett a büntetőeljárás során már semmilyen kapcsolatban nem volt - előadását határozottan és egyértelműen alátámasztotta.

A feljelentést megelőzően **tanú1**nek, **tanú2**nek és **tanú3**nak történt bizonyított közlés, azok körülményei és részletei folytán teljes egészében kizárható az a vádlotti védekezés, mely szerint a sértettnek, illetve a sértett édesanyjának vagyoni megfontolásokon nyugvó, és erre irányuló „összeesküvéséről” lenne szó. Ezen tények nemcsak ellentmondanak ennek, de kategorikusan ki is zárják e lehetőséget, amint erre egyébként az elsőfokú bíróság is helyesen utalt.

A sértett, valamint a vallomását alátámasztó tanúk előadásán túlmenően - ugyancsak egyezően az első bírói állásponttal - kiemelt jelentőséget tulajdon

bíróság érvelésének valamennyi részletét, a másodfokú bíróság álláspontja szerint a megállapított, és a vádlott védekezésével szemben álló tények kellő bizonyítékokon, illetve azoknak a logika szabályai szerinti mérlegelésén alapulnak.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás tehát a Be.351.§ (1) bekezdése alapján irányadó volt a fellebbezési eljárásban is.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére, és a cselekmények minősítése is a büntető anyagi jogszabályban foglaltaknak megfelelően történt.

Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a büntető törvény időbeli hatályának a kérdésében is, ugyanis az elkövetéskor hatályban volt büntető törvény biztosít a vádlott számára kedvezőbb elbírálást.

Az elbíráláskor hatályban lévő büntető törvény szerint az ítéleti tényállás I. és VI. pontjában írt cselekmények súlyosabban - 5 évtől 15 évig terjedő szabadságvesztéssel - lennének büntethetők, szemben az 1978. évi IV. törvényben meghatározott 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztés-büntetéssel.

Tekintettel tehát arra, hogy az elbíráláskor hatályban lévő büntető törvény szerint a vádlott terhére rótt bűncselekmény súlyosabban büntetendő, ez a körülmény megelőzi a feltételes szabadságra bocsátás esetlegesen alkalmazandó kedvezőbb lehetőségét.

Ezért a védőnek az elbíráláskor hatályban lévő törvény alkalmazására tett indítványa sem volt megalapozott.

A védőnek az erőszakos közöszlés büntette kapcsán a minősítéssel kapcsolatos kifogásaira reagálva kiemeli a másodfokú bíróság, hogy az irányadó ítélkezési gyakorlat szerint az erőszakos közöszlés büntette befejezettségének megállapítása nem orvosszakértői, hanem jogkérdés. Az irányadó ítélkezési gyakorlat szerint az erőszakos közöszlés büntette befejezettnek minősül azzal, ha a nemi szervek csupán érintkeznek, amely két esetben, a tényállás II. és V. pontjában írt cselekmény kapcsán bizonyíthatóan megtörtént.

Helyesen állapította tehát meg az elsőfokú bíróság, hogy a tényállás II., V. és VI. pontjaiban írt cselekmények elkövetése során a vádlott szándéka egyértelműen a sértettel való közöszlésre irányult.

Az irányadó tényállás szerint a II. és V. pontban írt cselekmény során a vádlott a merev állapotú hímvesszőjét a sértett hüvelybemenetéhez helyezte és megpróbálta oda betolni, azonban ez részben a sértett ellenállása, részben a sértett nemi szervének biológiai fejletlensége miatt nem sikerült. A vádlott és a sértett között

biológiai értelemben véve közösülés ugyan nem történt, azonban jogi értelemben az befejezettnek minősül, hiszen a vádlott hímvesszője a sértett hüvelybemenetével is érintkezett.

A tényállás VI. pontjánál a közösülési aktus elmaradása a sértett szívós, kitartó ellenállásával volt magyarázható, ekként a cselekmény kísérleti szakban maradt.

A tényállás I., III. és IV. pontjaiban írt cselekmények a vádlott nemi vágyának felkeltésére, illetve annak kielégítésére szolgáltak, így azok - amint azt az elsőfokú bíróság is helyesen minősítette - szemérem elleni erőszak büntetnének minősülnek.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság maradéktalanul feltárta, és nem tévedett akkor sem, amikor a vádlottal szemben hosszabb tartamú, fegyházban végrehajtandó szabadságvesztést szabott ki.

A vádlott terhére ugyanis nyomatékos súlyosító körülményként kellett értékelni, hogy hosszú időn keresztül szexuális vágyainak kielégítésére használta a nevelt lányát, amely a közfelfogás és a közerkölcs szerint is mélyen elítélendő.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban a büntetési tétel középértékét csaknem elérő 12 évi fegyházbüntetés eltúlzottan szigorú. Kétségtelen tény, hogy a vádlott cselekménye lelki traumát okozott a sértettnek, azonban ez, lévén, hogy a sértett azóta már többször létesített férfiakkal baráti kapcsolatot, nem olyan mérvű, amely - az egyéb súlyosító körülmények megléte mellett - ilyen tartamú szabadságvesztés kiszabását indokolná.

Döntően erre vezethető vissza az, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés tartamát - ebben a részében az enyhítést célzó fellebbezést megalapozottnak találva - 10 év szabadságvesztésre enyhítette.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság - a Be.372.§ (1) bekezdésében írtak szerint - az elsőfokú bíróság ítéletének a büntetőjogi jogkövetkezményre vonatkozó részét megváltoztatta.

Az egyéb rendelkezések törvényesek voltak, ezért azokat a Be.371.§ (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába az 1978. évi IV. törvény 99.§ (1) és (2) bekezdése alapján a vádlott vonatkozásában beszámítani rendelte az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

Pécs, 2015. június 17.

Dr.Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr.Bencze Beáta s.k. előadó bíró,
Dr.Hudvágner András s.k. bíró

A Pécsi Törvényszék 12.B.331/2014/36. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.I.20/2015/10. számú ítélete folytán - az abban írt változtatással - a 2015. évi június hó 17. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Dr.Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke